

אצילת סמכות לשר לביטחון הפנים לאשר עשיית כלי ירייה לפי חוק כלי הירייה,

התש"ט – 1949

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס , בהתאם לסעיפים 33(א) ו-1(ג) לחוק-יסוד : הממשלה, לאצול לשר לביטחון הפנים את סמכות הממשלה לאשר עשיית כלי ירייה לפי סעיף 2(א) לחוק כלי הירייה, התש"ט-1949, ולהסמיכו לאצול סמכות זו לעובדים במשרדו.

### דברי הסבר

#### רקע כללי

סעיף 2(א) לחוק כלי היריה, התש"ט-1949 (להלן - "החוק") קובע, כי "לא יעשה אדם כלי יריה, אלא על פי רישיון ובהזמנת הממשלה או על פי אישור הממשלה".

בהתאם לסעיף 11(1) לחוק, הרישיונות לעשיית כלי יריה יינתנו כדלקמן:

א. לגבי כלי יריה שנועד לצה"ל – שר הביטחון;

ב. לגבי כלי יריה שלא נועד לצה"ל – השר לביטחון הפנים בהמלצת שר הביטחון.

שר הביטחון האציל את סמכותו לפי סעיף 11(1) לחוק לראש אגף חימוש – כיום סגן ראש מנהל הרכש (מנה"ר) לרכש יבשה במשרד הביטחון.

סעיפים 33(א) ו(ג) לחוק-יסוד: הממשלה מתירים לממשלה לאצול סמכות הנתונה לה על פי דין לאחד השרים, ורשאית הממשלה להסמיך את השר שהסמכות הואצלה לו, להאציל את הסמכות לעובד ציבור.

הממשלה, בהחלטתה לעיל, מאצילה את הסמכות לאשר ייצור כלי ירייה לשר לביטחון הפנים, והוא יהיה רשאי להאצילה לעובדי ציבור במשרדו.

במקביל, יעביר השר לביטחון הפנים את סמכויותיו לפי סעיף 11 לחוק למנהל האגף לכלי יריה במשרד לביטחון הפנים, בהתאם לסמכות הנתונה לו בסעיף 21א לחוק.

#### נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

עידוד התעשייה.

#### תקציב

לא נדרש תקציב.

#### השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה.

**עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם**

לא רלוונטי.

**החלטות קודמות של הממשלה בנושא**

החלטת ממשלה מס' 1572 מיום 27.4.2014 בעניין האצלת סמכות לשר הביטחון לאשר ייבוא של כלי ירייה צבאיים לפי סעיף 2(ב) לחוק, ולהסמיכו לאצול סמכות זו לעובדים במשרדו.

**עמדת היועץ המשפטי של המשרד יום ההצעה**

מצ"ב חוות דעת משפטית של היועץ המשפטי במשרד לביטחון הפנים.

**סיווגים**

סיווג ראשי : 06 פורמאלי

תחום פעולה עיקרי : 02 חברה וכלכלה

מוגש על ידי השר לביטחון הפנים

כ"ג באייר התשע"ט  
28 במאי 2019

### חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

#### נושא הצעת ההחלטה:

אצילת סמכות לשר לביטחון הפנים לאשר עשיית כלי ירייה לפי חוק כלי היריה, התשי"ט-1949

#### תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

סעיף 2(א) לחוק כלי היריה, התשי"ט-1949 (להלן - "החוק") קובע, כי "לא יעשה אדם כלי ירייה, אלא על פי רישיון ובהזמנת הממשלה או על פי אישור הממשלה". בהתאם לסעיף 11(1) לחוק, הרישיונות לעשיית כלי יריה יינתנו כדלקמן:

- א. לגבי כלי יריה שנועד לצה"ל - שר הביטחון;
- ב. בכל מקרה אחר, היינו כלי יריה שלא נועד לצה"ל - השר לביטחון הפנים בהמלצת שר הביטחון.

בסעיף 1 לחוק מוגדר מהו "כלי ירייה" שייצורו טעון רישיון ואישור כאמור: "כלי ירייה - פירושו כלי בעל קנה העשוי לירות כדור, קלע, פגז, פצצה או כיוצא באלה, שבכוחם להמית אדם, וכלל חלק, אביזר ותחמושת של כלי כזה, וכן כלי נשק שסוגל (צ"ל "שמסוגל", הטעות במקור - ר.ה.) לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם, לרבות חלק, אביזר ותחמושת לכלי נשק כאמור ולרבות מכל המכיל או שסוגל (צ"ל "שמסוגל", הטעות במקור - ר.ה.) להכיל חומר כאמור, ולמעט מכל גז מדמיע".

ההגדרה הנ"ל הינה רחבה ביותר ולמעשה מחייבת כל יצרן, גדול או קטן, המייצר חלק כלשהוא הקשור לכלי ירייה, לרבות חלקי פלסטיק או חלקים בעלי מס' שימושים שלא משמשים בהכרח, דרך כלל, לתעשיית כלי היריה, לעבור מסלול של קבלת רישיון יצרן מהשר לביטחון פנים ולאחר מכן נדרשים גם לאישור ממשלת ישראל - לא פחות - על מנת לייצר כלי ירייה כחוק.

מצב דברים זה יוצר סרבול בירוקרטי ונטל רגולטורי אשר מכביד על היצרנים המבקשים לפעול כחוק ולייצר כלי ירייה באישור וברישיון, שכן גם לאחר עמידה בכל תנאי הרישיון שנקבעו ע"י השר נדרש להמתין פרק זמן בלתי מבוטל על מנת לקבל את האישור המיוחל מממשלת ישראל. בשטח נוצר מצב לפיו ישנם מס' יצרנים גדולים הפועלים ברישיון ובאישור, ועוד מספר לא ידוע של יצרנים קטנים, שחלקם משמשים כ"יצרני משנה" עבור היצרנים המורשים, הפועלים ללא רישיון ואישור כנדרש ולמעשה לא ניתן לפקח עליהם ולאכוף כלפיהם את החוק.

מציאות זו הביאה את השר לביטחון פנים להוביל מהלך של הסדרת תעשיית ייצור כלי היריה בארץ, בדרך של צמצום הרגולציה והבירוקרטיה ע"י ריכוז סמכויות האישור והרישוי במשרד לביטחון פנים, אליו כפופים הגוף המקצועי העוסק בפועל בהסדרת התחום והפיקוח עליו - האגף לרישוי כלי ירייה. פעולה זו תעודד גם יצרנים קטנים המהווים חלק מתעשיית כלי היריה להסדיר את עיסוקם ולקבל מהמשרד את הרישיון והאישור הנדרשים בחוק.

לשם כך, מבקש השר לפעול בשני אפיקים במקביל.

האחד, האצלת סמכות הממשלה לתת אישור ליצור כלי ירייה לשר לביטחון פנים, ולהסמך את השר לאצול סמכות זו לעובדי ציבור במשרדו, בהתאם להוראות סעיף 33(א) ו(ג) לחוק-יסוד: הממשלה.

כך למשל הואצלה סמכות הממשלה לפי סעיף 2(ב) לחוק לאשר יבוא של כלי ירייה צבאיים לשר הביטחון, והוא האצילה לעובדים במשרדו.

בדרך זו מבקש השר, לאחר שהממשלה תאציל לו את סמכותה, להאציל את הסמכות למתן אישור ליצור כלי ירייה למנהל הכללי של המשרד לביטחון פנים ולמשנה למנהל הכללי של המשרד, שהם הממונים על האגף לרישוי כלי ירייה.

האפיק השני, העברת הסמכות הנתונה כיום לשר ליתן רישיון ליצור כלי ירייה למנהל האגף לכלי ירייה, בהתאם לסעיף 21א לחוק. כך למעשה הגוף המקצועי העוסק בהסדרת תחום כלי הירייה והפיקוח עליו, יהיה גם המוסמך לתת רישיונות ייצור (בכפוף להמלצת שר הביטחון כאמור בסעיף 11(1)(ב) לחוק), בדומה לשאר סמכויותיו למתן רישיונות הקבועות בחוק.

באופן זה יוכל המשרד לממש את תפקידו בהסדרת הרישיונות ליצרני כלי הירייה בצורה יעילה ומקצועית מחד, ומאידך יישמר עיקרון המדרג הנורמטיבי הקבוע כיום בחוק לפיו הרישיון יינתן ממנהל האגף לכלי ירייה (בכפוף להמלצת שר הביטחון) והאישור יינתן ממנכ"ל המשרד או המשנה למנכ"ל המשרד, הממונים על מנהל האגף לכלי ירייה.

בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה לתקופת בחירות, הממשלה והשרים בממשלת מעבר מחויבים לנהוג "באיפוק הראוי למעמד של ממשלה יוצאת" בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות לפעול בהם בתקופת המעבר, וכי מתחם הסבירות של פעילות גוף שלטוני בתקופת ממשלת מעבר נבחן בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה לבין דרישת האיפוק כאמור.

החלטה זו מיועדת לסייע למשרד לביטחון הפנים למלא את תפקידו באופן יותר יעיל לטובת הגורמים במשק הנדרשים לאישורים בתחום ייצור כלי ירייה, ולכן אין מניעה לאישור החלטה זו גם בתקופה של ממשלת מעבר.

**קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:**

אין

**עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:**

לא רלוונטי

**עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:**

אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.

**יואל הדר, עו"ד**  
**היועץ המשפטי**  
**המשרד לביטחון הפנים**

חתימה

תפקיד

שם